

УНИВЕРЗИТЕТ „УНИОН - НИКОЛА ТЕСЛА“ У БЕОГРАДУ
 ФАКУЛТЕТ ЗА ГРАДИТЕЉСКИ МЕНАЏМЕНТ
 Број: 284/1
 Београд, 10.02.2018. године

ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ И ОДБРАНУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ
-обавезна садржина-

I. ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Датум и орган који је именовао комисију
Наставно-научно веће ФАКУЛТЕТА ЗА ГРАДИТЕЉСКИ МЕНАЏМЕНТ Универзитета „УНИОН-НИКОЛА ТЕСЛА“ У Београду на седници одржаној 21.12.2017. године
  2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива у же научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:
1. Др Небојша Закић, члан, редовни професор, ужа научна област Менаџмент за коју је изабран у звање 07. 03. 2017. год., Универзитет "Унион-Никола Тесла", Факултет за предузетнички бизнис, председник Комисије
2. Др Дубравка Мијуца, редовни професор, ужа научна област Пројектовање и конструкције, за коју је изабрана у звање 01. 11. 2011. године, Факултет за градитељски менаџмент, Универзитет "Унион-Никола-Тесла", Београд, ментор
3. Др Гордана Дражић, редовни професор, ужа научна област заштита животне средине, за коју је изабрана у звање октобра 2011. године, Универзитет Сингидунум, Факултет за применењену екологију - Футура, спољни члан

II. ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

1. Име, име једног родитеља, презиме:
Abdulbaseet Mohamed A. Elesawi
2. Датум рођења, општина, Република: 07.10.1971., Триполи, Либија
3. Датум одбране, место и назив мастер рада
 23. 04. 2012. год., Факултет за применењену екологију "Футура", Универзитет Сингидунум
 тема мастер рада: "Менаџмент и стратегија екотуризма Либије у контексту одрживог развоја"
4. Научна област из које је стечено академско звање – мастер
 Мастер аналитичар заштите животне средине,
 из области: Наука о заштити животне средине

III. НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Улога енергетске ефикасности у систему одрживог развоја на примеру одрживе изградње у Либији

IV. ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Навести кратак садржај са назнаком броја страна поглавља, слика, шема, графика и сл.

Дисертација има 205 страна које су подељене на пет основних поглавља, а која су подељена на потпоглавља. Прво поглавље садржи методолошки оквир истраживања, друго поглавље односи се на теоријски оквир истраживања, треће поглавље односи се на утицај концентрације власти на одрживост градње, четврто поглавље односи се на енергетски ефикасну градњу, док су у петом поглављу наведени резултати и анализа истраживања. Дисертација садржи 22 графика, 25 слика и једну табелу.

V. ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

У поглављу Увод кандидат анализира један од савремених глобалних изазова 21. века, ефикасно коришћење енергије у производњи, дистрибуцији и коришћењу енергије код крајњих корисника услуга. Животна средина је угрожена од стране различитих загађивача, свест о опасности која нам прети је почела да се буди и повећане су све активности усмерене на проналажење метода да се овај тренд загађења успори. Основна проблематика којом се бави ово истраживање лежи у чињеници да је животна средина све угроженија и подложна променама које се дешавају услед бројних природних и антропогених фактора. Одрживост развоја животне средине у великој мери зависи и од стања у институцијама власти на локалном нивоу. Еколошка одрживост производње и свих видова пословања на нови начин брише границе уведені еколошку економију као најбољи, најпотпунији, а верујемо у будућности можда и једини, аналитички оквир за процењивање успешности неке пословне, а нарочито производне активности. Повећање енергетске ефикасности објекта, топлотна изолација објекта заједно са рационализацијом коришћења свих видова енергије, уз окретање ка обновљивим изворима енергије, као и заштита околине данас су постали основ одрживог развоја. Питање енергетске сигурности и стабилности је кључно питање читавог светског економског, привредног и друштвеног система. Повезаност енергетског сектора са конкурентношћу привреде доводи до спремности да се због профита занемари важност борбе за одрживи развој и опстанак. Човек је заједно са индустријском револуцијом почeo агресивно и без размишљања о далекосежним последицама, да исцрпљује природне ресурсе да ствара и гради велике загађиваче животне средине. Деградација је достигла степен у коме је опстанак живог света на Земљи озбиљно доведен у питање.

У поглављу Методолошки оквир истраживања кандидат је дефинисао предмет и циљ истраживања који се односи на повећање енергетске ефикасности ради постизања одрживог развоја у Либији и показао да је за успешно спровођење планова о енергетској ефикасности потребна сарадња на свим нивоима власти. Јасно су изложене методе истраживања путем анализе анкете која је спроведена у Триполију, Либија.

У поглављу Теоријски оквири истраживања кандидат је скренуо пажњу на глобални значај енергетске ефикасности и одрживог развоја. Напредак модерног друштва заснован је на коришћењу јефтине енергије из нафте, гаса и угља (и у мањем обиму из уранијума кроз нуклеарне електране). Ова горива нису обновљива, а у земљи постоје ограничene количине тих енергената и овај темпо потрошње доводи до њиховог убрзаног смањења на глобалном нивоу. Модерно доба карактерише и убрзан раст броја становника, то се нарочито односи на земље Азије где је у сталном порасту. Комбинација раста популације и масовне индустријализације, узрокује велику потражњу за енергијом. Унапређење енергетске ефикасности мора да се уврсти у стратегију развоја држава ради постизања одрживог развоја, а нарочито мора бити постављено као стратешки циљ енергетске политike сваке земље. Најважнији ефекат који треба да се постигне оваквом политиком је смањење загађења животне средине. Услов за постизање циљева енергетске ефикасности јесте планирање и спровођење институционалних, законодавних, организационих и економских реформи у енергетском сектору. Са циљем постизања енергетске ефикасности мора се на све начине стимулисати коришћење енергије из обновљивих извора.

У поглављу Утицај концентрације власти на одрживост градње кандидат се фокусирано на ситуацију у Либији. Децентрализација од које се очекује да донесе позитивне промене у виду ефикаснијег вршења јавних послова и јачање легитимитета власти мора бити претходно добро припремљена и пажљиво и професионално спроведена. Правilan приступ децентрализацији

подразумева систематичност и целовитост, тј. усклађену, међусобно повезану и комбиновану примену политичких, правних, управно-техничких и других децентрализационих мера. Реформе у државној администрацији и управи Либије су теоријски и практично конципиране да се спроводе у смеру децентрализације и боље организације. За многе грађане у Либији, децентрализација пружа могућност за реформу закона који су јој остали у наслеђе. Распон очекивања од новог децентрализованог система су: побољшање инфраструктуре и афикаснијег пружања услуга на локалном нивоу, крај маргинализације и дискриминације, равномернија расподела богатства, спречавање поновне диктатуре, аутономна права за поједине групе. И теоретски и практично концепт административне реформе у Либији је повезан са децентрализацијом и реформом јавне управе. Децентрализација је приказана као територијална концепт. Власти и моћ се додељују регионалним, покрајинским управама на локалном и општинском нивоу. Либија је дуго времена била центризован политички систем. Главни бенефити од децентрализације који се очекују у Либији побољшање инфраструктуре и побољсање услуга на локалном нивоу, крај маргинализације и дискриминације, приближно уједначење расподеле богатства, спречавање поновне појаве ауторитарне власти, аутономна права за одређене групе, обезбеђивање једнакости за мањине.

У поглављу Енергетски ефикасна градња кандидат је навео примере енергетски ефикасне градње кроз историју, па све до најсавременијих решења и принципа „Зелене градње“. Градити енергетски ефикасан објекат значи користити методе пројектовања, дизајна и конструкције који доводе до смањења потрошње енергије приликом градње, употребе и одржавања објекта. Унапређење енергетске ефикасности у зградарству подразумева многобројне делатности које се континуирано одвијају а циљ им је смањење потрошње свих врста енергије уз исте или боље услове за боравак у објекту. Енергетска ефикасност неког објекта постала је важан чинилац који обезбеђује конкурентску предност на тржишту некретнина. Објекат подлеже атесту годишње потрошње енергије на основу прописаних и остварених вредности термичке заштите објекта и утрошене енергије за грејање и остале потребе зависно од намене. Битан енергетски параметар су облик и оријентација објекта који одређују његову меру изложености спољашњим климатским утицајима (температура, ветар, влага, сунчево зрачење). Избором одговарајућег положаја објекта, облика и оријентације, може се утицати на енергетску ефикасност објекта. Избор материјала који ће бити примењени током изградње, уградња одређених система грејања, као и начина за добијање топле воде, пажљивим планирањем вентилације, климатизације, постављањем расвете и што већим искоришћењем дневне светlostи, укључујући и коришћење отпадне топлоте и обновљиве изворе енергије колико је то могуће.

У поглављу Квантитативно истраживање о утицају локалне самоуправе у повећању енергетске ефикасности и постизању одрживог развоја у Либији кандидат је навео резултате и анализу истраживања које је спроведено међу грађанима Триполија и представницима локалних градских власти Триполија у Либији. Сваки члан репрезентативног узорка је био анкетиран, о питањима која се тичу потрошње електричне енергије, енергетској ефикасности, информисаности о потребама и могућностима постизања енергетске ефикасности на тлу њихове локалне заједнице, мерама које је локална заједница предузела у постизању заштите животне средине, постизању одрживог развоја и подизању енергетске ефикасности. Анкета је спроведена августу 2016.год. на подручју Либијског града Триполија. Истраживањем је обухваћено 300 особа становника Триполија. Мушкараца је било 175, а жена 125, као и 70 службеника запослених на одговорним позицијама градских општина у Триполију.

У поглављу Закључак кандидат је сумирао су претходно изведене закључке и указао на резултате истраживања. Из примера који даје Либија као још увек високо центризована држава, са још увек недовољно развијеном стратегијом за одрживи развој, и нестабилно политичко безбедносно подручје, она и даље представља недовољно подстицајно подручје за страна улагаша у грађевински и енергетски сектор, али са великим потенцијалом да када дође до смиривања ситуације и увођења економских, правних и политичких мера за слободно деловање компанија које се баве унапређењем енергетске ефикасности, отвори себи пут ка постизању одрживог развоја.

Поглавље Литература обухвата 138 наслова страних и домаћих аутора са тематиком из области одрживог развоја, енергетске ефикасности и енергетски ефикасне градње.

VI. ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Докторска дисертација под називом „Улога енергетске ефикасности у систему одрживог развоја на примеру одрживе изградње у Либији“ кандидата Abdulbaset Elesawi-ја имала је за циљ да укаже на потребу за повећањем енергетске ефикасности ради постизања одрживог развоја у Либији, затим да укаже на значај постизања одрживости са економског, социјалног аспекта као и неизоставне заштите животне средине. Током спроведених истраживања, кандидат је дошао до оригиналних и драгоценних научних резултата у области енергетске ефикасне градње.

Постигнути резултати представљају оригиналан допринос на пољу унапређења енергетски ефикасне градње у Либији.

VII. ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Комисија за оцену урађене дисертације под називом „Улога енергетске ефикасности у систему одрживог развоја на примеру одрживе изградње у Либији“ кандидата Abdulbaset Elesawi-ја на основу анализе свих поглавља дисертације посебно методологије, резултата истраживања, дискусије и закључака, констатује да је постављени циљ истраживања у потпуности испуњен. Резултати добијени током истраживања и презентирани овој докторској дисертацији имају значајну оригиналну вредност и практичну применљивост.

VIII. КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

1. Дисертација је написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме.
2. Дисертација садржи све битне елементе у вези са предметом истраживања и научног дела у целини.
3. Дисертација је оригиналан допринос науци по томе што на један свеобухватан, целовит и методолошки начин приступа предмету истраживања који је данас један од најактуелнијих у области енергетски ефикасне градње и одрживог развоја.

IX. ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже:

Да се докторска дисертација под називом „Улога енергетске ефикасности у систему одрживог развоја на примеру одрживе изградње у Либији“ кандидата Abdulbaset Elesawi-ја прихвати, а кандидату одобри усмена одбрана пред именованом комисијом.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ:

1. др Небојша Закић, ред. проф., председник комисије
Факултет за предузетнички бизнис

2. др Дубравка Мијуца, ред.проф., ментор
Факултет за градитељски менаџмент

3. др Гордана Дражић, ред.проф., спољни члан
Факултет за примењену екологију - Футура

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај.